

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 20.9.2012
COM(2012) 523 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

**Europeiska unionens solidaritetsfond
Årsrapport 2011**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Inledning	3
2.	Icke färdigbehandlade ansökningar från 2010	3
3.	Nya ansökningar 2011	6
4.	Finansiering	7
5.	Uppföljning	8
6.	Avslutade ärenden	9
7.	Meddelande om framtiden för EU: s solidaritetsfond	10
8.	Slutsatser	10
	Bilaga 1: Tröskelvärden för större katastrofer 2011 (baserade på 2009 års siffror över bruttonationalinkomst)	12
	Bilaga 2: Icke färdigbehandlade ansökningar om stöd från Europeiska unionens solidaritetsfond från 2010 och nya ansökningar om vilka beslut fattats 2011	13
	Bilaga 3: Ansökningar till EU:s solidaritetsfond sedan 2002	15

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

Europeiska unionens solidaritetsfond Årsrapport 2011

1. INLEDNING

Enligt artikel 12 i rådets förordning (EG) nr 2012/2002 av den 11 november 2002 om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond (nedan kallad *förordningen*) ska en rapport om fondens verksamhet under det föregående året läggas fram för Europaparlamentet och rådet. Denna rapport presenterar fondens verksamhet under 2011 och täcker, liksom tidigare rapporter, behandlingen av nya ansökningar och äldre icke färdigbehandlade ansökningar samt bedömningen av genomföranderapporter i syfte att avsluta ärendena.

Sett till antalet ansökningar var 2011 ett lugnare år. Endast fyra ansökningar om bistånd från solidaritetsfonden gjordes under året, medan totalt 17 ansökningar lämnades in under 2010. Eftersom vissa av dessa ansökningar inkom i slutet av 2010 fortsatte bedömningen av dem under 2011. Det gällde ansökningar från Frankrike (översvämningar i floden Var), Tjeckien (höstöversvämningar), Tyskland (översvämningar i Sachsen), Kroatien och Slovenien (översvämningar i september) och Ungern (utsläpp av rött slam). Bedömningen av dessa ärenden slutfördes under 2011 och beskrivs i denna rapport.

De fyra ärenden som inkom under 2011 gällde två ansökningar från Italien (översvämningar i Venetien samt i Ligurien och Toscana), en ansökan från Spanien (jordbävning i Lorca) och en ansökan från Cypern (explosion på flottbas). Under 2011 slutförde kommissionen sin bedömning och godkände ansökningarna från Italien (översvämningar i Venetien) och Spanien (jordbävning i Lorca). Beslut om den andra italienska ansökan (översvämningar i Ligurien och Toscana) och om ansökan från Cypern fattades av kommissionen i början av 2012.

Under 2011 beviljade kommissionen bistånd från solidaritetsfonden för 11 katastrofer till ett sammanlagt belopp av 239,9 miljoner euro och föreslog ytterligare bistånd på 38 miljoner euro för två andra fall.

2. ICKE FÄRDIGBEHANDLADE ANSÖKNINGAR FRÅN 2010

Frankrike (översvämningar i Var)

Den 15 och 16 juni 2010 drabbades delar av södra Frankrike av kraftigt regn. Den 24 augusti 2010 lämnade de franska myndigheterna in en ansökan om stöd från solidaritetsfonden. Ansökan gällde endast det hårdast drabbade området i departementet Var bestående av nio kommuner och två områden under kommunal nivå som tillsammans utgör ett enda sammanhängande område som tydligt identifieras i ansökan. Det sammanlagda värdet av de direkta skador som katastrofen orsakat i det angivna området uppskattades till mellan 703,2 miljoner euro och 778,2 miljoner euro. För bedömningen av ansökan använde sig kommissionen av det genomsnittliga skadebeloppet på 740,7 miljoner euro. Uppskattningen av det sammanlagda värdet av de direkta skadorna motsvarade således 21 % av det normala tröskelvärdet på 3,467 miljarder euro (dvs. 3 miljarder euro i 2002 års priser) för

bistånd från solidaritetsfonden till Frankrike 2010. Eftersom skadornas värde låg under tröskelvärde behandlades den franska ansökan enligt undantagskriterierna för ovanligt allvarliga regionala katastrofer. Bedömningen visade att den franska ansökan inte innehöll några bevis för att den ekonomiska stabiliteten i departementet Var drabbats av allvarliga och bestående återverkningar t.ex. genom en betydande minskning av sysselsättning eller regional BNP. Den 4 mars 2011 beslutade kommissionen därför att den franska ansökan inte uppfyllde villkoren för exceptionellt bistånd från fonden och informerade de franska myndigheterna om detta.

Tjeckien (höstöversvämningar 2010)

I augusti 2010 drabbades de norra delarna av Tjeckien, nämligen regionen Liberec (*Liberecký kraj*) och det angränsande distriktet Děčín, som tillhör regionen Ústí nad Labem (*Ústecký kraj*), av ovanligt kraftigt regn som ledde till allvarliga översvämningar och därmed stora skador på offentlig infrastruktur, bostäder, jordbruk och företag. Den 14 oktober 2010 lämnade de tjeckiska myndigheterna in en ansökan om stöd från solidaritetsfonden. De tjeckiska myndigheterna uppskattar det sammanlagda värdet av de direkta skadorna till 436,5 miljoner euro, vilket motsvarar 53 % av det normala tröskelvärde på 824,03 miljoner euro (dvs. 0,6 % av BNI beräknat på 2008 års uppgifter) för bistånd från solidaritetsfonden till Tjeckien 2010. Ansökan behandlades därför enligt undantagskriterierna för ovanligt allvarliga regionala katastrofer. Ansökan visade att kriterierna enligt vilka a) större delen av befolkningen i det berörda området måste ha drabbats och b) katastrofen gett allvarliga och bestående återverkningar på levnadsvillkoren och regionens ekonomiska stabilitet var uppfyllda. Den 23 mars 2011 föreslog kommissionen att ekonomiskt stöd på 10,912 miljoner euro skulle beviljas. Förfarandet för den motsvarande ändringsbudgeten slutfördes den 14 juli 2011. När genomförandeaftalet med Tjeckien undertecknats kunde bidraget betalas ut den 22 december 2011.

Tyskland (översvämningar i Sachsen)

I augusti och september 2010 drabbades Tysklands östra delar, främst i Sachsen, av kraftigt regn som orsakade översvämningar som gav skador på offentlig infrastruktur, bostäder, jordbruk och företag. Den ansökan som lämnades in av de tyska myndigheterna den 15 oktober 2010 visade att det rörde sig om en kumulativ ansökan för tre olika katastrofer, och att dessa händelser berörde olika områden inom Sachsen som endast delvis överlappar varandra. Det sammanlagda värdet av de direkta skadorna till följd av översvämningarna uppskattades till 937,8 miljoner euro, vilket motsvarar nästan en tredjedel av det normala tröskelvärde på 3,467 miljarder euro (dvs. 3 miljarder euro i 2002 års priser) för stöd från solidaritetsfonden till Tyskland 2010. Även om bestämmelsen i förordningen gäller följderna av en (enda) katastrof har kommissionen alltid godtagit att en serie liknande händelser inom en kort tidsperiod, som har samma orsak eller drabbar samma område, kan betraktas som en enda händelse i förordningens mening. Händelser med olika orsaker som drabbar olika områden bör emellertid bedömas separat. Den 4 april 2011 beslutade kommissionen att de tre översvämningar som avses i ansökan inte kunde betraktas som en ovanligt allvarlig katastrof i den mening som avses i förordningen. De tyska myndigheterna underrättades om detta.

Slovenien (höstöversvämningar 2010)

Den 17–22 september 2010 drabbades Slovenien av en allvarlig översvämningkatastrof som orsakade omfattande skador främst på kulturarv, offentliga infrastruktur och bostäder. De slovenska myndigheterna ansökte om stöd från solidaritetsfonden den 26 november 2010. Eftersom det uppskattade sammanlagda värdet av de direkta skadorna på 251,3 miljoner euro överskred tröskeln för stöd från solidaritetsfonden till Slovenien (dvs. 217,67 miljoner euro, uppgifter för 2008) uppfyllde katastrofen villkoren för en större naturkatastrof enligt bestämmelserna i förordningen. Den 24 februari 2011 beslutade kommissionen att godkänna ansökan från Slovenien och bevilja ekonomiskt stöd på 7,460 miljoner euro. Förfarandet för ändringsbudgeten slutfördes den 14 juli 2011. När genomförandeaftalet med Slovenien undertecknats kunde bidraget betalas ut den 8 december 2011.

Kroatien (höstöversvämningar 2010)

Kroatien drabbades av kraftigt regn den 17–22 september 2010 vilket orsakade allvarliga översvämningar, framför allt i västra Kroatien. Eftersom Kroatien vid tiden för ansökan förhandlade om anslutning till EU uppfyller landet i princip villkoren för stöd från solidaritetsfonden. Katastrofen orsakade betydande skada på infrastruktur, jordbruk och privat egendom. Det sammanlagda värdet av de direkta skadorna uppskattades till 47,003 miljoner euro. Eftersom detta belopp understiger tröskelvärdet på 275,80 miljoner euro (dvs. 0,6 % av Kroatiens BNI 2008), anses katastrofen inte uppfylla villkoren för en större naturkatastrof. Översvämningarna i Kroatien var dock desamma som ledde till den större katastrofen i Slovenien. Villkoret i artikel 2.2 andra stycket i rådets förordning (EG) nr 2012/2002, enligt vilket ett land som drabbats av samma större katastrof som ett grannland i undantagsfall kan beviljas bistånd ur solidaritetsfonden, befanns därför vara uppfyllt och kommissionen beslutade att ge ekonomiskt stöd till Kroatien på 1,175 miljoner euro. Förfarandet för ändringsbudgeten slutfördes den 14 juli 2011. När genomförandeaftalet med Kroatien undertecknats betalades bidraget ut den 1 december 2011.

Ungern (utsläpp av rött slam)

Den 4 oktober 2010 brast en reservoar med rött slam vid *Magyar Alumínium Zrt*s (*MAL Ltd.*) aluminiumverk nära den ungerska byn Kolontár, vilket gav upphov till ett omfattande utsläpp av rött slam som översvämmande flera bebyggda områden. Katastrofen orsakade allvarlig förorening, äldreboenden och en bro skadades, hundratals personer evakuerades, 286 personer skadades och tio dödsfall rapporterades. De ungerska myndigheterna beslutade att lämna in en ansökan om stöd från solidaritetsfonden, som inkom till kommissionen den 13 december 2010.

Det sammanlagda värdet av de direkta skador som orsakats av katastrofen uppskattades till 174,32 miljoner euro. Det normala tröskelvärdet för bistånd från solidaritetsfonden till Ungern 2010 var 590,71 miljoner euro (dvs. 0,6 % av Ungerns BNI 2008). Eftersom värdet av den direkta skadan till följd av katastrofen var avsevärt lägre än det normala tröskelvärdet lämnade Ungern in sin ansökan med hänvisning till kriterierna för en ovanligt allvarlig regional katastrof.

I artikel 2.1 i förordningen anges att den *i första hand* gäller större naturkatastrofer¹, och tekniska katastrofer är därför inte automatiskt undantagna från dess tillämpningsområde. Sådana katastrofer kan dock anses berättiga till bistånd endast om vissa ytterligare villkor är uppfyllda.

Enligt artikel 3.3 i rådets förordning (EG) nr 2012/2002 ska utbetalningar från fonden i princip vara begränsade till finansiering av åtgärder för att lindra icke försäkringsbara skador. Skadorna till följd av utsläppet av rött slam orsakades emellertid av ett fel vid en industrianläggning. Oberoende av frågan om eventuellt individuellt ansvar borde aluminiumverkets ägare och/eller operatörer ha försäkrat sig mot risker som härrör från driften av anläggningen (absolut ansvar). Skadorna till följd av utsläppet av rött slam måste därför betraktas som försäkringsbara. Ansvarsfrågan togs dessutom inte upp i ansökan. Enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) nr 2012/2002 ska dock mottagarstaterna söka all ersättning som är möjlig från tredje part. I artikel 3.3 i rådets förordning (EG) nr 2012/2002 föreskrivs att utbetalningar från fonden ska återkrävas om kostnaderna för att åtgärda skadan senare täcks av tredje part. Enligt principen att förorenaren betalar bör ägaren och/eller operatören av ett industrikomplex hållas ansvarig för alla skador som härrör från anläggningen oberoende av eventuellt personligt ansvar eller försäkringsskydd. Solidaritetsfonden måste därför inte ingripa när det gäller sådana skador. Av dessa skäl kunde den ungerska rödslamskatastrofen inte anses uppfylla kriterierna i rådets förordning (EG) nr 2012/2002 för stöd från solidaritetsfonden. Ungern informerades om kommissionens beslut i enlighet med detta.

3. NYA ANSÖKNINGAR 2011

Under 2011 mottogs ansökningar från Italien (översvämningar i Venetien), Spanien (jordbävning i Lorca) och Cypern (explosion på flottbas). Ytterligare en ansökan från Italien (översvämningar i Ligurien och Toscana) inkom till kommissionen strax före utgången av 2011. Bedömningen av ansökningarna från Cypern och Italien (översvämningar i Ligurien och Toscana) kunde dock slutföras först under 2012 och kommer att tas upp i årsrapporten för 2012.

Italien (översvämningar i Venetien)

Den 31 oktober–2 november 2010 drabbades regionen Venetien i nordöstra Italien av skyfall. Situationen förvärrades av smältande snö som fick flodbäddar att svämma över och stora områden att översvämmas vilket orsakade skador på väg- och infrastrukturnät, jordbruk, företag och äldreboenden. Omfattande skador registrerades i hela Venetien, och floden Bacchigliones avrinningsområde med tätorterna Vicenza och Padova drabbades särskilt hårt. Italien lämnade därefter in en ansökan om ekonomiskt stöd från solidaritetsfonden, som inkom till kommissionen den 7 januari 2011. En avsevärt reviderad ansökan inkom i mitten av augusti 2011. Efter en ingående granskning av den italienska ansökan kom kommissionen fram till att den uppfyller villkoren för att betecknas som en ovanligt allvarlig regional katastrof. Det sammanlagda värdet av de direkta skador som godkänts av kommissionen uppgår till 676,36 miljoner euro, vilket motsvarar 19 % av det

¹ I artikel 2.1 föreskrivs följande: ”Efter ansökan av en medlemsstat eller ett land med vilket det pågår förhandlingar om anslutning till Europeiska unionen, nedan kallad *mottagarstat*, kan bistånd från fonden frigöras *i första hand* när det på denna stats territorium har inträffat en större naturkatastrof som har allvarliga återverkningar på medborgarnas levnadsvillkor, miljön eller ekonomin i en eller flera regioner eller ett eller flera länder.”

normala tröskelvärdet på 3,536 miljarder euro (dvs. 3 miljarder euro i 2002 års priser) för Italien 2011. Kommissionen godkände därför den italienska ansökan den 17 november 2011 och föreslog stöd från solidaritetsfonden på 16,9 miljoner euro. Förfarandet för ändringsbudgeten slutfördes den 13 december 2011. Budgetanslagen kunde dock ställas till förfogande först i mitten av februari 2012. När genomförandeavtalet med Italien undertecknats kunde bidraget betalas ut den 15 juni 2012.

Spanien (jordbävning i Lorca)

Den 11 maj 2011 drabbades den spanska staden Lorca av två jordbävningar i följd med magnituden 5,2. Nio personer omkom och stora skador orsakades. Spanien lämnade in en ansökan om ekonomiskt stöd från solidaritetsfonden som inkom till kommissionen den 20 juli 2011 och följdes av en uppdaterad version den 1 augusti 2011. Det sammanlagda värdet av de direkta skador som godkänts av kommissionen uppgår till 842,84 miljoner euro, vilket motsvarar 23,84 % av det normala tröskelvärdet på 3,536 miljarder euro (dvs. 3 miljarder euro i 2002 års priser) för Spanien 2011. Kommissionen beslutade den 17 november 2011 att godkänna Spaniens ansökan på grundval av undantagsbestämmelserna om *ovanligt allvarlig regional katastrof* och föreslog stöd från solidaritetsfonden på 21,1 miljoner euro. Förfarandet för ändringsbudgeten slutfördes den 13 december 2011. Budgetanslagen kunde dock ställas till förfogande först i mitten av februari 2012. Bidraget kommer att betalas ut när genomförandeavtalet mellan kommissionen och Spanien har undertecknats.

4. FINANSIERING

Under 2011 betalades bidrag från solidaritetsfonden ut i sex fall för vilka ansökningar inkommit under sommaren 2010. Det motsvarande preliminära förslaget till ändringsbudget nr 1 för 2011 slutfördes den 6 april 2011². Utbetalningar gjordes under sommaren och hösten 2011.

Fonden togs också i anspråk för ytterligare tre ansökningar som inkommit i slutet av 2010. Preliminärt förslag till ändringsbudget nr 2 för 2011 omfattar översvämningarna i Tjeckien, Slovenien och Kroatien (höstöversvämningar 2010) och godkändes av budgetmyndigheten den 14 juli 2011. Utbetalningarna gjordes i slutet av 2011 sedan bidragsbesluten antagits och genomförandeavtalen undertecknats³.

För ansökningar som inkommit under 2011 skulle fonden kunna tas i anspråk för Italien (översvämningar i Venetien) och Spanien (jordbävning i Lorca). Det motsvarande preliminära förslaget till ändringsbudget nr 7 för 2011 godkändes av budgetmyndigheten den 13 december 2011⁴. Utbetalningarna försenades dock

² Ändringsbudget nr 1 för 2011 gäller utnyttjande av EU:s solidaritetsfond med 182 388 893 euro i åtagande- och betalningsbemyndiganden med anledning av effekterna av de kraftiga regnen i Polen, Slovakien, Tjeckien, Ungern, Kroatien och Rumänien. Den antogs av Europaparlamentet den 6 april 2011. KOM(2011) 9. EUT L 172, 30.6.2011.

³ Det tidigare förslaget till *ändringsbudget* nr 2 till *budgeten* 2011 (KOM(2011) 154) har antagits som *ändringsbudget* nr 3 av Europaparlamentet den 14 juli 2011. Det gäller utnyttjande av EU:s solidaritetsfond med 19 546 647 euro i åtagande- och betalningsbemyndiganden med anledning av effekterna av de kraftiga regnen i Slovenien, Kroatien och Tjeckien. EUT L 213, 19.8.2011.

⁴ Ändringsbudget nr 7 för 2011 gäller utnyttjande av EU:s solidaritetsfond med 37 979 875 euro i åtagande- och betalningsbemyndiganden med anledning av jordbävningen i Murcia i Spanien

eftersom budgetanslagen måste föras över till 2012 och genomförandeavtal måste ingås.

Bidrag från solidaritetsfonden som godkänts under 2011			
Mottagarstat	Katastrof	Kategori	Beviljat belopp 2011 (EUR)
Slovakien	våröversvämningar 2010	större katastrof	20 430 841
Polen	våröversvämningar 2010	större katastrof	105 567 155
Tjeckien	våröversvämningar 2010	grannland	5 111 401
Ungern	våröversvämningar 2010	större katastrof	22 485 772
Kroatien	våröversvämningar 2010	grannland	3 825 983
Rumänien	våröversvämningar 2010	större katastrof	24 967 741
Tjeckien	höstöversvämningar 2010	regional katastrof	10 911 939
Slovenien	höstöversvämningar 2010	större katastrof	7 459 637
Kroatien	höstöversvämningar 2010	grannland	1 175 071
Italien	översvämningar i Venetien 2010	regional katastrof	16 908 925
Spanien	jordbävning i Lorca 2011	regional katastrof	21 070 950
TOTALT			239 915 415

5. UPPFÖLJNING

Under 2011 gjorde kommissionen uppföljningsbesök i fem länder som fått bidrag från solidaritetsfonden för att få information om de system som de ansvariga nationella myndigheterna inrättat för genomförande av respektive bidrag från solidaritetsfonden och för att diskutera specifika frågor från de myndigheter som ansvarar för genomförandet:

- Till Dublin (**Irland**) den 1 juli 2011 gällande bidraget på 13 miljoner euro till följd av översvämningarna i november 2009.
- Till Poitiers (**Frankrike**) den 12 juli 2011 gällande bidraget på 35,6 miljoner euro till följd av stormen Xynthia i februari 2010.
- Till Madeira (**Portugal**) den 1 september 2011 gällande bidraget på 31,3 miljoner euro för skreden i februari 2010.
- Till Bukarest (**Rumänien**) den 7–8 november 2011 gällande bidraget på 25 miljoner euro 2011 för översvämningsskatastrofen i juni 2010.

(21 070 950 euro) och översvämningarna i Venetien i Italien (16 908 925 euro). Den antogs av Europaparlamentet den 13 december 2011. KOM(2011) 796, 21.11.2011. EUT L 62, 2.3.2012.

- Till Budapest (**Ungern**) den 24 november 2011 gällande bidraget på 22,5 miljoner euro till följd av översvämningarna i maj 2010.

Kommissionens besök välkomnades i allmänhet varmt och gav rimliga garantier för att de behöriga myndigheterna skötte genomförandet och kontrollerna på ett öppet och korrekt sätt och i enlighet med bestämmelserna i förordningen, bidragsbeslutet och genomförandeaftalet.

När slutrapporterna mottagits kommer kommissionen att göra ytterligare analyser och vid behov vidta lämpliga åtgärder.

6. AVSLUTADE ÄRENDEN

Enligt artikel 8.2 i förordningen ska mottagarstaten, senast sex månader efter utgången av ettårsperioden räknat från dagen för utbetalning av bidraget, överlämna en rapport över bidragets användning (nedan kallad *genomföranderapport*) med en motivering av utgifterna (nedan kallad *giltighetsförklaring*). När detta förfarande är avslutat ska kommissionen avsluta utbetalningen av bistånd från fonden.

Under 2011 avslutades tre ärenden avseende EU:s solidaritetsfond.

- (1) I ärendet gällande översvämningsskatastrofen i **Bulgarien** våren 2005 beviljades ekonomiskt bistånd på 9,7 miljoner euro, och genomföranderapporten inkom den 17 januari 2008. De bulgariska myndigheternas revision avslöjade att utgifter på 225 150 euro inte var stödberättigande. Kommissionen inledde därför, med de bulgariska myndigheternas samtycke, ett förfarande för att återkräva beloppet, och de bulgariska myndigheterna återbetalade 225 150 euro den 29 december 2008. Kommissionens vidare analys och bedömning slutfördes under 2011. Kommissionen avslutade ärendet i februari 2011.
- (2) Vad beträffar avslutandet av stödet i ärendet gällande den storm som drabbade ön Réunion (**Frankrike**) under 2007, för vilken ekonomiskt stöd på 5,29 miljoner euro beviljats, inkom genomföranderapporten den 13 juli 2009. Till följd av att de franska myndigheterna deklarerat utgifter som inte var stödberättigande var utgifterna 53 680 euro lägre än det belopp som beviljats. Efter ytterligare analyser och bedömning av slutrapporten, och eftersom de franska myndigheterna inte invände mot kommissionens skrivelse om att avsluta ärendet inom den fastställda tidsfristen på två månader, inledde kommissionen ett förfarande för att återkräva 53 680 euro. Beloppet mottogs av kommissionen och ärendet avslutades i juni 2011.
- (3) När det gäller avslutandet av det **ungerska** ärendet från 2006 avseende översvämningsskatastrofen i april 2006 beviljade kommissionen ekonomiskt stöd på 15 miljoner euro. Genomföranderapporten mottogs av kommissionen den 18 maj 2009. De ungerska myndigheterna uppgav i sin slutrapport att de deklarerade utgifterna var 4 598 euro lägre än det beviljade beloppet. Efter ytterligare analyser och kontroller av kommissionen återkrävdes följaktligen 4 598 euro från de ungerska myndigheterna. Kommissionen avslutade ärendet i september 2011.

Under 2011 mottog kommissionen slutliga genomföranderapporter för bidrag som utbetalats under 2009 från Frankrike (stormen Klaus 2009) och Italien (jordbävningen i Abruzzerna 2009). Vid slutet av den period som täcks av denna årsrapport pågick fortfarande bedömningen av dessa genomföranderapporter.

7. MEDDELANDE OM FRAMTIDEN FÖR EU: S SOLIDARITETSFOND

Den 6 oktober 2011 lade kommissionen fram sitt meddelande om framtiden för EU:s solidaritetsfond⁵. Meddelandet syftar till att öka fondens reaktionsförmåga vid katastrofer och dess synlighet, samt till att göra dess operativa kriterier tydligare.

Kommissionen hade redan 2005 lagt fram ett lagstiftningsförslag till en ändrad förordning om solidaritetsfonden, som det visade sig att flertalet medlemsstater inte kunde godta. Kommissionen har därför dragit tillbaka det förslaget.

Kommissionen anser fortfarande att fondens drift kan förbättras avsevärt med bara några få justeringar av den nuvarande förordningen, utan att dess syfte och karaktär ändras och utan att frågor om finansiering och tillåten utgiftsvolym berörs. Den föreslagna justeringen av förordningen skulle inte påverka vilka verksamheter som kan få stöd från fonden, såsom omedelbara reparationer av vital infrastruktur och kostnaderna för utsändande av räddningsresurser. Delar av förslaget från 2005 som rör utökad räckvidd, ändrade gränser och strykning av kategorin regionala katastrofer ingår inte i meddelandet.

I meddelandet föreslås följande justeringar:

- En tydligt avgränsad räckvidd för fonden så att den endast avser **naturkatastrofer** och följderna av dem. Följdverkningar, t.ex. tekniska katastrofer som orsakas av naturkatastrofer, skulle fortfarande berättiga till stöd.
- En enkel **ny definition av regionala katastrofer** baserad på ett enda objektiva (BNP-baserat) kriterium. Det skulle vara ett sätt att åtgärda den bristande tydligheten i de gällande bestämmelserna när det gäller villkoren för att under exceptionella omständigheter ta fonden i anspråk.
- Införande av förskott (på begäran) och **snabbare utbetalningar** för att förbättra fondens effektivitet och öka dess synlighet.
- Tydligare bestämmelser om stöd vid utdragna katastrofer, t.ex. **torka**.
- **Administrativ förenkling** och tidsbesparingar genom sammanslagning av bidragsbeslut och genomförandeavtal.
- Kommissionen skulle också tillsammans med medlemsstaterna vilja undersöka om solidaritetsfonden skulle kunna bidra till ökad **motståndskraft mot katastrofer och klimatförändringar** genom att incitament för ökade förebyggande insatser införs.
- Kommissionen är också öppen för diskussion om **andra frågor** som medlemsstaterna kan tänkas vilja inkludera för att göra fonden effektivare.

Vid tidpunkten för antagandet av denna rapport pågår diskussioner om meddelandet i rådet, Europaparlamentet och andra berörda parter. Kommissionen undersöker alternativen för ett nytt lagstiftningsförslag.

8. SLUTSATSER

Under 2011 mottog kommissionen endast ett mindre antal nya ansökningar om stöd från solidaritetsfonden, men handläggningen av det rekordstora antalet ansökningar

⁵ KOM(2011) 613.

från 2010 pågick en bra bit in på 2011. Dessa ansökningar bekräftade många av de frågor och tendenser som konstaterats och rapporterats tidigare år.

Större katastrofer – som solidaritetsfonden främst avser – är relativt enkla att bedöma med utgångspunkt i ett enda objektiva kriterium (sammanlagt värde av direkta skador över ett tröskelvärde) för godkännande av stöd. De utgör dock bara ungefär en tredjedel av ansökningarna.

Det stora flertalet ansökningar avser mindre katastrofer och baseras huvudsakligen på kriterierna för så kallade ovanligt allvarliga regionala katastrofer. Lagstiftarens avsikt var att sådana katastrofer skulle utgöra undantag, och endast 7,5 % av fondens årliga budgetmedel får användas för dem. Förordningens villkor för godkännande av sådana ansökningar är komplicerade och relativt svåra att uppfylla. Det innebär att flertalet ansökningar gällande regionala katastrofer avvisas av kommissionen. Det skulle vara lämpligt med tydligare och enklare kriterier för beviljande av stöd till regionala katastrofer.

Det har återigen blivit uppenbart att ansökningar rörande industriolyckor och andra icke-naturliga katastrofer inte normalt sett uppfyller förordningens kriterier för stödberättigande. Det beror på principen att förorenaren betalar och på att stöd från solidaritetsfonden inte kan beviljas för försäkringsbara skador. Som redan nämnts i meddelandet från oktober skulle en tydligare avgränsad räckvidd för fonden så att den endast avser naturkatastrofer och följderna av dem bidra till att undanröja rättsosäkerheten.

Handläggningen av ansökningar som kommer in sent under ett visst år kan normalt sett inte slutföras under samma år. Bestämmelsen i förordningen om att 25 % av det belopp på 1 miljard euro som årligen avsätts till fonden inte får utnyttjas före den 1 oktober för att inte de finansiella resurserna ska förbrukas i förtid är därför i praktiken verkningslös. Frågan om hur bidrag skulle kunna betalas ut snabbare kräver ytterligare övervägande.

Meddelandet om framtiden för solidaritetsfonden innehåller många inslag som kan förbättra den rättsliga ramen och därmed fondens effektivitet. Meddelandet banar därför vägen för ett eventuellt lagstiftningsförslag med syftet att öka fondens reaktionsförmåga vid katastrofer och dess synlighet, samt att göra dess operativa kriterier tydligare.

BILAGA 1: TRÖSKELVÄRDEN FÖR STÖRRE KATASTROFER 2011
(BASERADE PÅ 2009 ÅRS SIFFROR ÖVER BRUTTONATIONALINKOMST)

(miljoner euro)

Land		BNI 2009*	0,6 % av BNI*	Tröskelvärde för större katastrof 2011*
AT	ÖSTERREICH	271 459	1 628,756	1 628,756
BE	BELGIË/BELGIQUE	342 261	2 053,566	2 053,566
BG	BULGARIA	33 113	198,678	198,678
CY	KYPROS	16 641	99,845	99,845
CZ	ČESKÁ REPUBLIKA	129 046	774,274	774,274
DE	DEUTSCHLAND	2 430 940	14 585,640	3 535,904**
DK	DANMARK	226 447	1 358,684	1 358,684
EE	EESTI	13 538	81,230	81,230
EL	ELLADA	226 644	1 359,863	1 359,863
ES	ESPAÑA	1 029 541	6 177,246	3 535,904**
FI	SUOMI/FINLAND	171 383	1 028,298	1 028,298
FR	FRANCE	1 922 845	11 537,070	3 535,904**
HR	HRVATSKA	43 572	261,431	261,431
HU	MAGYARORSZÁG	88 291	529,747	529,747
IE	ÉIRE/IRELAND	132 601	795,607	795,607
IS	ISLAND	7 787	46,723	46,723
IT	ITALIA	1 494 576	8 967,457	3 535,904**
LT	LIETUVA	27 010	162,057	162,057
LU	LUXEMBOURG (G.D.)	26 765	160,590	160,590
LV	LATVIJA	19 954	119,723	119,723
MT	MALTA	5 451	32,704	32,704
NL	NEDERLAND	556 518	3 339,108	3 339,108
PL	POLSKA	299 518	1 797,108	1 797,108
PT	PORTUGAL	162 331	973,986	973,986
RO	ROMÂNIA	113 652	681,913	681,913
SE	SVERIGE	296 151	1 776,908	1 776,908
SI	SLOVENIJA	34 704	208,224	208,224
SK	SLOVENSKO	62 575	375,452	375,452
TR	TÜRKIYE	330 413	1 982,480	1 982,480
UK	UNITED KINGDOM	1 587 886	9 527,315	3 535,904**

* Tröskelvärdena definieras som det lägsta av 0,6 % av BNI eller 3 miljarder euro i 2002 års priser.

* avrundade siffror

** ~ 3 miljarder euro i 2002 års priser

Källa: Eurostat

BILAGA 2: ICKE FÄRDIGBEHANDLADE ANSÖKNINGAR OM STÖD FRÅN EUROPEISKA UNIONENS SOLIDARITETFOND FRÅN 2010 OCH NYA ANSÖKNINGAR OM VILKA BESLUT FATTATS 2011

År	2010					2011				
Ansökarland	Frankrike	Tjeckien	Tyskland	Slovenien	Kroatien	Ungern	Italien	Spanien	Cypern	Italien
Namn och typ av katastrof	Översvämn ingar i Var	Höst- översvämn ingar	Översvämn ingar i Sachsen	Höstöversvä mningar	Höstöversvä mningar	Utsläpp av rött slam	Översvämn ingar i Venetien	Jordbävning i Lorca	Explosion på flottbas	Översvämn ingar i Ligurien och Toscana
Datum för första skada	15.6.2010	7.8.2010	7.8.2010	17.9.2010	17.9.2011	4.10.2010	31.10.2010	11.5.2011	11.7.2011	25.10.2011
Ansökningsdatum	24.8.2010	14.10.2010	15.10.2010	26.11.2010	25.11.2010	13.12.2010	7.1.2011	20.7.2011	19.9.2011	22.12.2011
Datum då ansökan var fullständig	-	-	-	-	-	-	11.8.2011	1.8.2011	24.11.2011 20.1.2012	-
Tröskelvärde för större katastrofer (miljoner euro)	3 466,57	824,03	3 466,57	217,67	275,80	590,71	3 535,90	3 535,90	99,85	3 535,90
Sammanlagt värde av direkta skador (miljoner euro) ⁶	740,70	436,48	937,77	251,30	47	174,32	676,36	842,84	-	722,47
Kategori	(regional katastrof)	regional katastrof	(regional katastrof)	större katastrof	grannland	(regional katastrof)	regional katastrof	regional katastrof	(större)/icke-naturlig	regional katastrof
Skada/tröskelvärde	21,37 %	52,97 %	27,05 %	115,45 %	17,04 %	29,51 %	19,13 %	23,84 %	-	20,43 %
Kostnad för stödberättigande nödsatser (miljoner euro)	197,54	334,77	489	171,27	28,65	-	573,23	104	-	511,43

⁶ Sammanlagt belopp för direkta skador som godkänts av kommissionen

Stödberättigande kostnader/kostnader för skadorna	26,67 %	76,70 %	52,14 %	68,15 %	60,95 %	-	84,75 %	12,34 %	-	70,79 %
Bistånd/stödberättigande kostnader	-	3,26 %	-	4,36 %	4,10 %	-	2,95 %	20,26 %	-	3,53 %
Biståndsnivå (procent av kostnaderna för skadorna)	-	2,5 %	-	2,97 %	2,5 %	-	2,5 %	2,5 %	-	2,5 %
Datum för bidragsbeslut	<i>avslag</i>	22.8.2011	<i>avslag</i>	19.9.2011	19.8.2011	<i>avslag</i>	28.3.2012	9.3.2012	<i>avslag</i>	<i>ej färdigbehandlad</i>
Datum för genomförandeavtal (antaget)	-	11.10.2011	-	4.11.2011	14.9.2011	-	23.4.2012	26.6.2012	-	<i>ej färdigbehandlad</i>
Beviljat bistånd (euro)	-	10 911 939	-	7 459 637	1 175 071	-	16 908 925	21 070 950	-	18 061 682

BILAGA 3: ANSÖKNINGAR TILL EU:S SOLIDARITETSFOND SEDAN 2002

År	Land	Typ av katastrof	Skador (miljoner euro)	Kategori	Beviljat bistånd (miljoner euro)	
2002	1	AT	Översvämningar	2 900	större katastrof	134
	2	CZ	Översvämningar	2 300	större katastrof	129
	3	FR	Översvämningar (Gard)	835	regional katastrof	21
	4	DE	Översvämningar	9 100	större katastrof	444
Summa bistånd för ansökningar under 2002					728	
2003	1	ES	Oljeutsläpp (Prestige)	436	regional katastrof	8,626
	2	IT	Jordbävning (Molise och Apulien)	1 558	regional katastrof	30,826
	3	IT	Vulkanutbrott (Etna)	894	regional katastrof	16,798
	4	IT	Översvämningar (norra Italien)	(1 900)	(större katastrof)	avslag
	5	GR	Ogynnsamt vinterväder	(oklart)	(större katastrof?)	avslag
	6	PT	Skogsbränder	1 228	större katastrof	48,539
	7	FR	Skogsbränder (södra Frankrike)	531	(regional katastrof)	avslag
	8	ES	Skogsbränder (gränsen mot Portugal)	53	grannland	1,331
	9	MT	Översvämningar	30	större katastrof	0,961
	10	IT	Översvämningar (Friuli-Venezia Giulia)	(525)	(regional katastrof)	avslag
Summa bistånd för ansökningar under 2003					107,081	
2004	1	FR	Översvämningar (Rhonedeltat)	785	regional katastrof	19,625
	2	ES	Översvämningar (Malaga)	(73)	(regional katastrof)	avslag
	3-9	ES	Skogsbränder (sju ansökningar)	(480)	(regional katastrof)	avslag på samtliga sju ansökningar
	10	SK	Översvämningar	(29)	(regional katastrof)	avslag

År	Land		Typ av katastrof	Skador (miljoner euro)	Kategori	Beviljat bistånd (miljoner euro)
					katastrof)	
	11	SI	Jordbävning	(13)	(regional katastrof)	återkallad
Summa bistånd för ansökningar under 2004						19,625
2005	1	SK	Storm (Tatrabergen)	203	större katastrof	5,668
	2	IT	Översvämningar (Sardinien)	(223, överskattning)	(regional katastrof)	avslag
	3	EE	Storm	48	större katastrof	1,29
	4	LV	Storm	193	större katastrof	9,487
	5	SE	Stormen Gudrun	2 297	större katastrof	81,725
2005	6	LT	Storm	15	grannland	0,379
	7	GR	Översvämningar (Evros)	(112)	(regional katastrof)	avslag
	8	RO	Vårflod	489	större katastrof	18,798
	9	BG	Vårflod	222	större katastrof	9,722
	10	BG	Översvämningar (på sommaren)	237	större katastrof	10,632
	11	RO	Översvämningar (på sommaren)	1 050	större katastrof	52,4
	12	AT	Översvämningar (Tyrolen och Vorarlberg)	592	regional katastrof	14,799
Summa bistånd för ansökningar under 2005						204,905
2006	1	Förenade kungariket	Explosion i oljeterminalen i Buncefield	(700)	(regional katastrof)	återkallad
	2	GR	Översvämningar (Evros)	372	regional katastrof	9,306
	3	HU	Översvämningar	519	större katastrof	15,064
	4	ES	Skogsbränder (Galicien)	(91)	(regional katastrof)	avslag
Summa bistånd för ansökningar under 2006						24,370
2006	1	DE	Stormen Kyrill	4 750	större katastrof	166,9

År	Land		Typ av katastrof	Skador (miljoner euro)	Kategori	Beviljat bistånd (miljoner euro)
07	2	FR	Réunion Orkanen Gamède	211	regional katastrof	5,29
	3	ES	Översvämningar (El Hierro)	(18)	(regional katastrof)	avslag
	4	ES	Översvämningar (La Mancha)	(66)	(regional katastrof)	avslag
	5	UK	Översvämningar	4 612	större katastrof	162,387
	6	CY	Skogsbränder	(38)	(regional katastrof)	avslag
	7	ES	Skogsbränder (Kanarieöarna)	(144)	(regional katastrof)	avslag
	8-16	IT	Skogsbränder, nio ansökningar (i nio regioner)	-	(regional katastrof)	sen ansökan
	17	FR	Orkanen Dean (Martinique)	509	regional katastrof	12,78
	18	GR	Skogsbränder	2 118	större katastrof	89,769
	19	SI	Översvämningar	233	större katastrof	8,254
Summa bistånd för ansökningar under 2007						445,380
2008	1	CY	Torka	165,4	större katastrof	7,605
	2	RO	Översvämningar	471,4	regional katastrof	11,785
Summa bistånd för ansökningar under 2008						19,390
2009	1	FR	Stormen Klaus	3 805,5	större katastrof	109,377
	2	IT	Jordbävning (Abruzzerna)	10 212,0	större katastrof	493,771
	3	GR	Skogsbränder	(152,8)	(regional katastrof)	avslag
	4	CY	Stormar	(2,6)	(regional katastrof)	avslag
	5	GR	Översvämningar (Evia)	(83,2)	(regional katastrof)	avslag
	6	IT	Jordskred (Messina)	(598,9)	(regional katastrof)	avslag
Summa bistånd för ansökningar under 2009						603,148
2010	1	IE	Översvämningar 2009	520,9	regional katastrof	13,022
	2	IT	Översvämningar (Toscana)	(211,7)	(regional katastrof)	avslag

År	Land	Typ av katastrof	Skador (miljoner euro)	Kategori	Beviljat bistånd (miljoner euro)	
	3	ES	Översvämningar (Andalusien)	(709,7)	(regional katastrof)	avslag
	4	PT	Skred (Madeira)	1 080	större katastrof	31,256
	5	FR	Stormen Xynthia	1 425	regional katastrof	35,636
	6	SK	Översvämningar	649,9	större katastrof	20,431
	7	PL	Översvämningar	2 993,7	större katastrof	105,567
	8	CZ	Översvämningar (på våren)	204,5	grannland	5,111
	9	HU	Översvämningar	719,3	större katastrof	22,486
	10	HR	Översvämningar (på våren)	153,04	grannland	3,826
	11	FR	Översvämningar (Var)	(703-778)	(regional katastrof)	avslag
	12	RO	Översvämningar	875,75	större katastrof	24,968
	13	CZ	Översvämningar (på hösten)	436,5	regional katastrof	10,912
	14	DE	Översvämningar (Sachsen)	(937,7)	(regional katastrof)	avslag
	15	HR	Översvämningar (på hösten)	47	grannland	1,175
	16	SI	Översvämningar (på hösten)	251,3	större katastrof	7,460
	17	HU	Utsläpp av rött slam	(174,32)	(regional katastrof)	avslag
Summa bistånd för ansökningar under 2010					281,849	
2011	1	IT	Översvämningar (Venetien) 2010	676,36	regional katastrof	16,909
	2	ES	Jordbävning (Lorca) 2011	842,84	regional katastrof	21,071
	3	CY	Explosion på flottbas 2011	(357)	(större/icke-naturlig)	avslag
	4	IT	Översvämningar (Ligurien och Toscana) 2011	722,5	regional katastrof	18,062
Summa bistånd för ansökningar under 2011					56,042	
Total summa bistånd som beviljats sedan 2002				2 489,798835 miljoner euro		